

*”Uteliaisuus on
elämän supervoima”*

OPAS OPPILAITOSTEN JOHDOLLE, KEHITTÄJILLE JA VIESTIJÖILLE

TEKOÄLYN HYÖDYNTÄMINEN OPPILAITOSTEN MUUTOSJOHTAMISESSA

JUKKA SAKSI – JOHTAJA ON MEDIA!

040-501 8357 / JUKKA.SAKSI@JOHTAJAONMEDIA.FI.

“Kuvittele rehtori, joka maanantaiaamuna avaa sähköpostinsa.

Siellä odottaa 42 uutta viestiä, muutospäivityksiä ministeriöltä,
huoltajien kysymyksiä ja henkilöstön huolia.

Tämän keskellä pitäisi ehtiä suunnittelemaan opetuksen
kehittämistä ja johtamaan muutosta.

Tekoäly voi olla tässä oikein hyödynnettynä todellinen pelastaja.”

TERVETULOA HYÖDYNTÄMÄÄN TEKOÄLYOPASTA!

Tämän oppaan tarkoitus on antaa vinkkejä ja ideoita, jotka tukevat oppilaitoksia opintosuunnitelman muutoksen ja opetuksen tuen muutoksen johtamisessa ja viestinnässä.

Muutoksen suunnittelu ja toteutus kuormittaa rehtoreita, kehittämis- ja hallintohenkilöstöä sekä opettajia. Työmäärä kasvaa, viestintää on paljon ja monella tasolla ja muutoksen hallinta vie aikaa ydintyöstä.

Tässä oppaassa jaan käytännön keinoja, miten tekoälyratkaisuja, kuten ChatGPT:tä ja MS Copilotia, voidaan hyödyntää niin, että kuormitus kevenee ja työn laatu paranee.

Olen saanut tekoälyn avulla 2 pv lisää aikaa työviikkooni. Toivottavasti sinäkin hyödyt näistä vinkeistä!

yst: Jukka Saksi

jukka.saksi@johtajaonmedia.fi / 040-501 8357

JOHTAJA ON MEDIA!

+358 40 501 8357

JUKKA.SAKSI@JOHTAJAONMEDIA.FI

[HTTP://JOHTAJAONMEDIA.FI](http://JOHTAJAONMEDIA.FI)

JUKKA SAKSI

VIESTINTÄ- JA TEKOÄLYKOULUTTAJA, JOHDON
ADVISOR

KTT, VÄITÖS JOHTAJUUDEN MURROKSESTA (2013)
MBA-TUTKINTO (2008), TRADENOMI (2001),
ARTESAANI (1993)

YLI 10 VUOTTA ESIMIES- JA JOHTAMISTEHTÄVIÄ
ENNEN VIESTINTÄYRITTÄJYYTTÄ

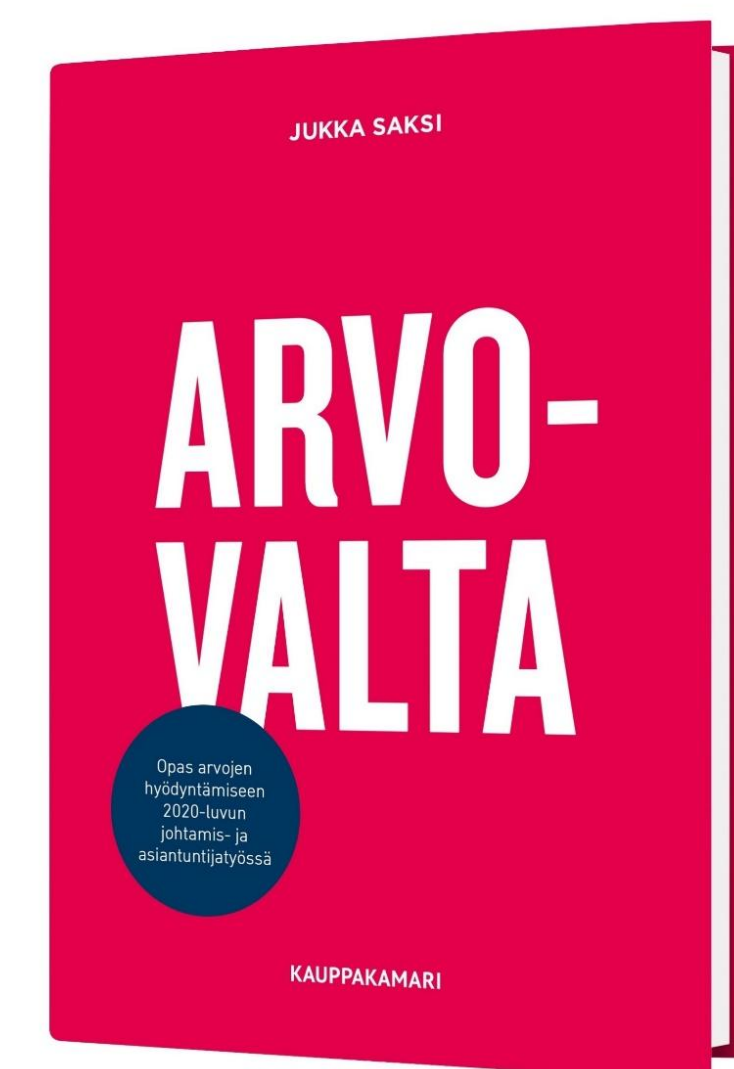
KIRJAT:

[ARVOVALTA](#) (2020)

[JOHTAJA ON MEDIA!](#) (2016)

[JOHTAJUUS MURROKSESSA FINANSSIALALLA](#) (2013)

[VÄITÖSKIRJA: JOHTAJAT TOIMIALAMURROKSEN KESKIÖSSÄ](#) (2013)

PYYDÄ KOULUTUSTARJOUS

🕒 Ajan säästö kokouksissa

💬 Viestien selkeyttäminen

📊 Hiljaisen tiedon talteenotto

📈 Raportoinnin automatisointi

Mitä muutos tarkoittaa käytännössä?

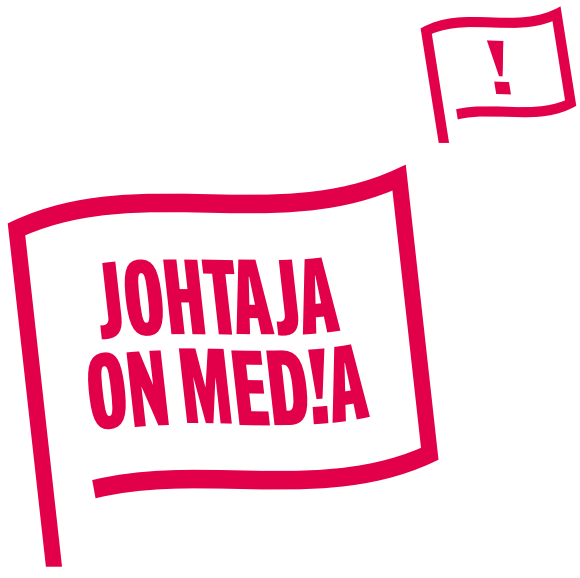
Uudistukset astuvat voimaan vaiheittain 1.8.2025 ja 1.8.2026. Ne koskevat erityisesti oppimisen ja koulunkäynnin tukea, tuen järjestämisen dokumentointia, sekä yhteistyötä huoltajien ja eri toimijoiden kanssa.

Paikalliset opetussuunnitelmat on päivitettävä, henkilöstön osaaminen varmistettava ja uudet tukikäytännöt implementoitava.

Muutos lisää tarvetta selkeälle työnjaolle, sujuvalle viestinnälle ja yhtenäisille toimintamalleille.

*Vähemmän kuormitusta,
enemmän aikaa johtamiseen
ja opetuksen kehittämiseen*

Miten tekoäly auttaa muutoksen johtamisessa?

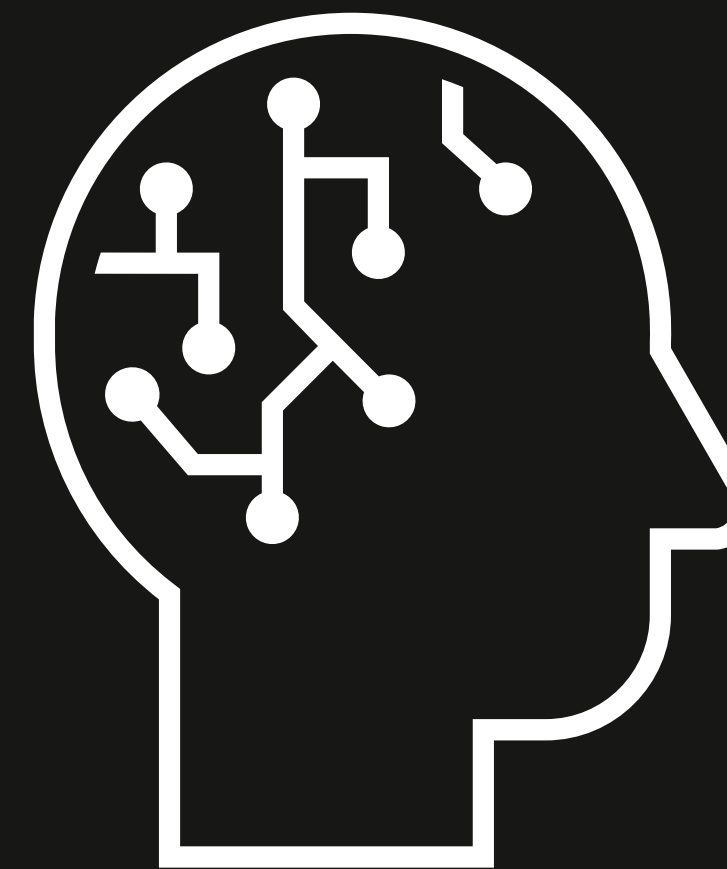

Tekoäly ei useinkaan korvaa ihmistä, mutta se voi:

- **Säästää aikaa:** automatisoi muistioita, viestipohjia ja dokumentteja.
- **Parantaa laatua:** tuottaa selkeämpiä ja yhtenäisempiä ohjeita.
- **Tukea viestintää:** muokata viestejä eri kohderyhmille – henkilöstölle, huoltajille ja muille sidosryhmille.
- **Hyödyntää hiljaista tietoa:** kerätä arjen kokemuksia ja ratkaisuja henkilöstöltä, jäsentää ne ja tehdä niistä helposti löydettävää ja jaettavaa.
- **Auttaa integroimaan** teknologian osaksi arkea.

Tekoälylle ei pidä ulkoistaa:

- arvoja ja etiikkaa
- asiantuntijuutta ja näkemystä
- johtajuutta ja strategiaa
- vaan hyödyntää sitä **apurina**

Promptiesimerkkejä:

“Tiivistä tämä [kokousmuistio] päätöksiksi, vastuuhenkilöiksi ja määräajoiksi.”

“Ennen kuin ehdotat viestintäsuunnitelmaa [muutoksen aiheesta], kysy minulta 3 tarkentavaa kysymystä kohderyhmistä, aikataulusta ja viestintäkanavista.”

“Laadi 5-osainen koulutuspolku [uuden opetussuunnitelman] toteuttamiseen, huomioiden eri henkilöstöryhmien tarpeet.”

Ennen tekoälyä:

*Pitkä, epäselvä tiedote, 15 min
kirjoittamiseen*

Tekoälyn jälkeen:

*3 kappaletta, selkeä rakenne, kohdennettu
eri ryhmille, 4 min työhön*

Johtamisen ja viestinnän ydinperiaatteet

Selkeys – kaikki tietävät, mitä pitää tehdä ja milloin.

Yhdenmukaisuus – viestit ja toimintatavat eivät riipu siitä, kuka niitä laatii.

Osallistavuus – henkilöstön ääni kuuluu ja heidän kokemuksensa ja vinkkinsä päätyvät yhteiseen käyttöön.

Ajoitus – oikea tieto oikeaan aikaan.

Jatkuva parantaminen – kerätään palautetta ja päivitetään ohjeita ketterästi.

*Luodaan tekoälyn avulla
yhteinen ideapankki, jonka
ylläpidossa tekoäly auttaa*

Hiljainen tieto – miten tekoäly tekee siitä näkyvää?

Hiljainen tieto on oppilaitoksen tärkeää pääomaa. Se on mm. kokemusta, käytännön ratkaisuja ja tilannekohtaista osaamista, jota ei ole kirjattu virallisiin ohjeisiin. Tekoäly voi:

- Koota henkilöstön havainnot ja vinkit yhdestä paikasta (lomakkeet, sanelut, Teams-keskustelut).
- Jäsentää ne tarkistuslistoiksi, ohjeiksi ja esimerkkikorteiksi.
- Mahdollistaa, että uusi työntekijä pääsee nopeammin kärryille ja toimintamallit pysyvät yhdenmukaisina.

Esimerkkiprompti:

“Muotoile tästä opettajan havainnosta selkeä toimintamalli:

- 1) missä tilanteessa tämä toimii,
- 2) miten toteutetaan,
- 3) mitä virheitä kannattaa välttää. [Liitä teksti]”

*Vähemmän kuormitusta,
enemmän aikaa johtamiseen
ja opetuksen kehittämiseen*

Käytännön tekoälysovelluksia oppilaitosjohdolle ja opettajille

Kokousten ja päätösten tehostaminen

- **Copilot (Teams):** Luo kokouksista automaattisesti yhteenvedot – päätökset, vastuuhenkilöt, määräajat.
- **ChatGPT:** Tiivistää muistiot eri kohderyhmille ja tekee niistä selkokieliä huoltajille.

MS Copilotin tietoturva on toistaiseksi vahvempi kuin ChatGPT:n. Kummallekaan sovellukselle ei kannata antaa kuitenkaan sensitiivistä tietoa, kuten henkilötunnuksia tms.

Promptiesimerkkejä:

“Tiivistä tämä kokousmuistio: päätökset, vastuuhenkilöt, määräajat.

Lisää lopuksi kolme kohtaa: Mikä muuttuu, mikä säilyy, keneltä kysyn lisätietoa?”

“Luo tästä muistiosta PowerPoint-pohja henkilöstöinfoksi: 8 diaa, yksi aihe/dia, selkeät otsikot ja lopuksi ‘Seuraavat askeleet’.”

Muutosviestinnän selkeyttäminen

- **Huoltajaviestit:** Tekoäly muotoilee vaikeat asiat ymmärrettäväksi.
- **Henkilöstöinfot:** Tekoäly tuottaa PowerPoint-pohjat, joissa on ytimekkäät diat uudistuksen eri osa-alueista.

Promptiesimerkki:

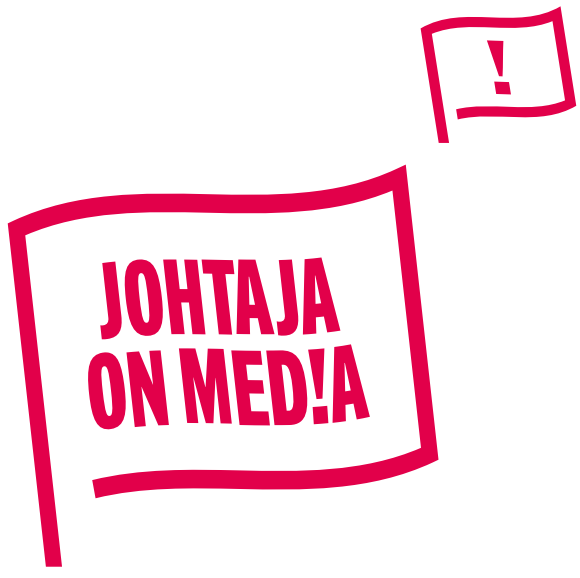
“Kirjoita huoltajille selkokielen viesti opetussuunnitelma-muutoksesta. Kesto max 120 sanaa, jaa kolmeen osaan: Mitä muuttuu, mitä säilyy, miten perhe voi tukea?”

Yhteisen osaamispohjan rakentaminen

- Kerää käytännön vinkit ja toimintamallit opettajilta lomakkeen, sähköpostin tai puhelinsanelun kautta.
- Tekoäly muokkaa niistä selkeitä tarkistuslistoja ja toimintakortteja.
- SharePointiin tai Teamsiin tallennettuna tieto on kaikkien saatavilla

Promptiesimerkki:

“Ennen kuin annat ratkaisun, kysy minulta 3 tarkentavaa kysymystä, jotta ymmärrät oppilaitoksemme kontekstin. Sen jälkeen laadi havainnosta ohje, jossa on vaiheittaiset toimintaohjeet ja kolme vaihtoehtoista sovellustapaa.”

Perehdytyksen nopeuttaminen

- Tekoäly luo “Ensimmäiset 10 päivää” -oppaan uudelle opettajalle tai sijaiselle.
- Sisältää: päivän tavoite, tärkeimmät tehtävät, tarkistuslista ja yhteystiedot.

Promptiesimerkki:

“Laadi ‘Ensimmäiset 10 päivää’ -perehdytysopas roolille [esim. erityisopettaja]. Kysy ennen aloittamista 2–3 tarkentavaa kysymystä oppilaitoksemme käytännöistä ja resursseista.”

Laadunvarmistus

- Tekoälysovellus tarkistaa ohjeiden selkeyden, ristiriidat ja saavutettavuuden.
- Tekee tiivistelmän ja ehdottaa parempia otsikoita.

Promptiesimerkki:

“Tarkista tämän ohjeen selkeys, saavutettavuus ja johdonmukaisuus. Kysy ensin 3 tarkentavaa kysymystä kohderyhmästä ja käytettävästä viestintäkanavasta. Tee lopuksi 50 sanan tiivistelmä ja ehdota uudet otsikot.”

*Tärkeää mukauttaa
tekoälysovellus omiin
tavoitteisiin ja toiveisiin,
jolloin vastaukset ovat
paljon enemmän sinulle
räätälöityjä!*

Lisää hyödyllisiä prompti-ideoita

Muutoksen vaikutusanalyysi

"Laadi selkeä ja tiivis analyysi siitä, miten [opetussuunnitelman muutos] vaikuttaa meidän oppilaitoksen toimintaan seuraavan kahden vuoden aikana. Ehdota kolme konkreettista toimenpidettä johtoryhmälle."

Tarkentavat kysymykset ennen suunnitelmaa

"Ennen kuin ehdotat toimenpiteitä, kysy minulta 5 tarkentavaa kysymystä liittyen [muutoksen aihealueeseen], henkilöstöresursseihin ja käytettävissä olevaan aikaan. Tee sen jälkeen realistinen suunnitelma."

Sidosryhmäkartta

"Laadi sidosryhmäkartta [muutoksen toteutuksen] kannalta tärkeimmistä tahoista, ja kuvaa miten heidän kanssaan tulisi viestiä ja tehdä yhteistyötä."

Viestintäsuunnitelma eri kanaviin

"Laadi 3-osainen viestintäsuunnitelma [muutosprojektista] tiedottamiseen oppilaitoksen sisäisissä ja ulkoisissa kanavissa. Erotta suunnitelma henkilöstölle, huoltajille ja medialle."

Riskianalyysi ja ennaltaehkäisy

"Listaa 5 mahdollista riskiä, jotka liittyvät [muutoksen] toteuttamiseen, ja ehdota jokaiselle ennaltaehkäisevä toimenpide."

Hiljaisen tiedon dokumentointi

"Ehdota menetelmä, jolla voidaan kerätä ja dokumentoida hiljainen tieto liittyen [tiettyyn opetusprosessiin], jotta se säilyy myös henkilöstömuutosten aikana."

Kehitystoimenpiteiden priorisointi

"Ennen kuin annat listan kehitystoimenpiteistä, kysy minulta 3 tarkentavaa kysymystä oppilaitoksen [resursseista] ja aikatauluista. Tee sen jälkeen priorisoitu toimenpidelista."

Muutoksen johtamisen vuosikello

"Laadi 12 kuukauden vuosikello [muutoksen] läpivientiin. Sisällytä tärkeimmät viestinnän, koulutuksen ja seurannan ajankohdat."

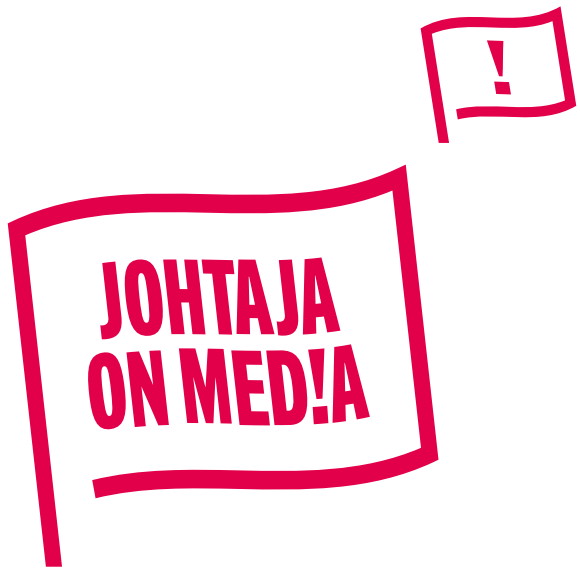
*Varmista, että annat
tekoälysovellukselle
luotettavaa dataa, koska
vääristynyt data vahvistaa
vääristyneitä ehdotuksia.*

Hyödyt oppilaitoksen arjessa

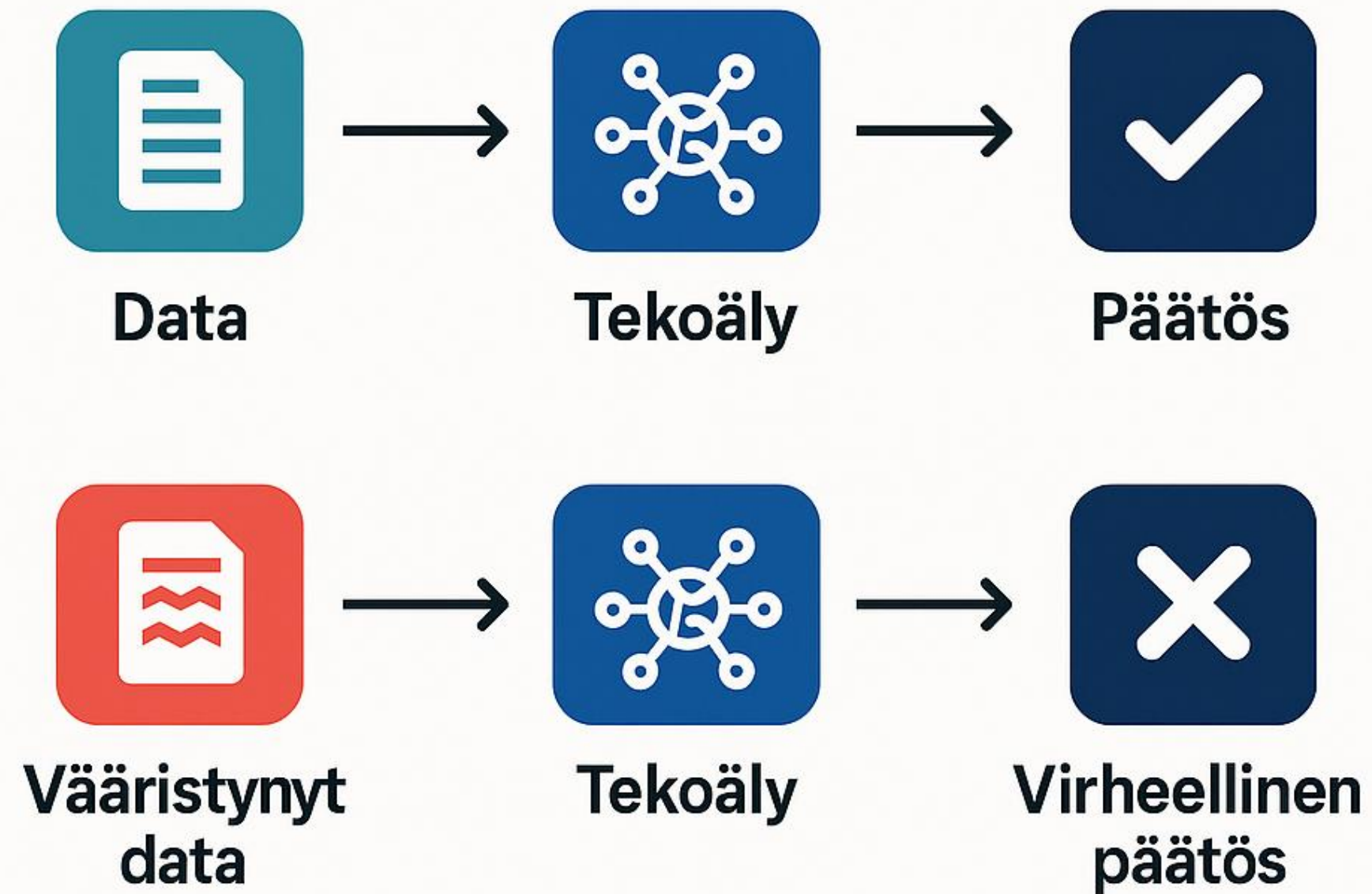
Kun tekoäly otetaan osaksi johtamis- ja viestintätyötä:

- **Työn kuormitus kevenee** – vähemmän manuaalista työtä, enemmän aikaa opetukselle.
- **Resurssit vapautuvat** – johtajat ja kehittäjät voivat keskittyä olennaiseen.
- **Työn laatu paranee** – viestit ovat selkeämpiä, ohjeet ajantasaisia.
- **Hyvinvointi lisääntyy** – vähemmän kiirettä ja epäselvyyksiä.
- **Hiljainen tieto tallentuu** – osaaminen ei katoa henkilöstömuutosten myötä.

Ole tarkkana, ettet anna tekoälylle vääristynyttä alkutietoa!

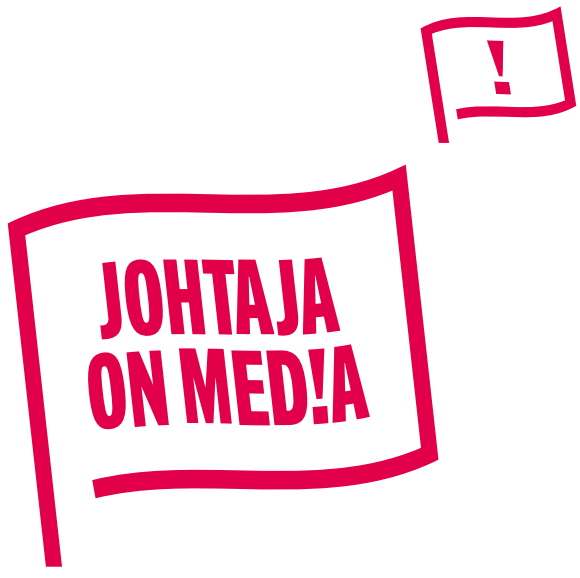
Luotettava data – tekoälyn tulosten perusta

Laatu alkaa datasta –
tekoäly vain jalostaa sen

*Uudistuksia tulee jatkuvasti,
mutta perusperiaatteet
pysyvät samoina.
Hyödyllinen käyttö lähtee
ymmärryksestä, mikä
logiikka tekoälyllä on.*

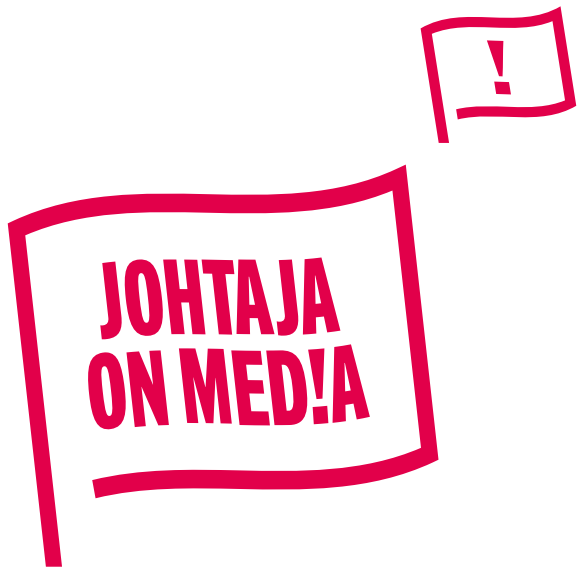
Uudet tekoälyominaisuudet – seuraava askel muutoksen tukena

Viime aikoina tekoälysovelluksiin on tullut merkittäviä parannuksia:

- **Assistentit** – pysyvät, räätälöidyt työkalut, jotka tuntevat organisaatiosi kontekstin ja voivat toimia eri rooleissa.
- **Agentit** – itsenäisiä prosessien suorittajia, jotka voivat hoitaa monivaiheisia tehtäviä ilman jatkuvaa ohjausta.
- **Syvätutkimus** – laajoihin aineistoihin perustuva tiedonhaku ja analyysi, joka tuottaa täsmällisiä vastauksia ja perusteltuja suosituksia.

Nämä ominaisuudet voivat entisestään nopeuttaa työtä, vähentää virheitä ja vapauttaa resursseja tärkeimpiin tehtäviin.

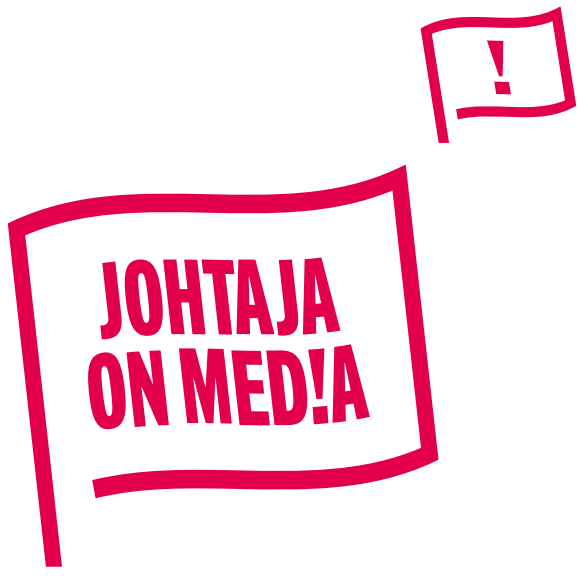
Esimerkkiprompteja syvätutkimukseen

Lakimuutoksen vaikutukset

"Tee syvätutkimus [opetussuunnitelman muutosta koskevasta lakipykälästä] ja analysoi, miten se vaikuttaa perusopetuksen, toisen asteen ja aikuiskoulutuksen järjestämiseen Suomessa. Tiivistä 5 tärkeintä johtopäätöstä ja ehdota käytännön toimia oppilaitosjohdolle."

Kansainväliset vertailut

"Tee syvätutkimus siitä, miten [valittu maa tai alue] on toteuttanut vastaavan opetussuunnitelmauudistuksen. Tunnista parhaat käytännöt, haasteet ja soveltamiskelpoiset ideat Suomen kontekstiin."

Esimerkkiprompteja agenttimoodiin

Oppilaitoksen verkkosivujen auditointi ja parannusehdotukset

"Toimi viestinnän kehitysagenttina agenttimoodissa. Käy läpi [oppilaitoksen verkkosivujen URL] ja analysoi, miten siellä viestitään [opetussuunnitelman muutoksesta]. Tee lista selkeistä parannusehdotuksista, jotka parantavat tiedon löydettävyyttä, läpinäkyvyyttä ja eri kohderyhmien ymmärrystä."

Kansainvälinen vertailuanalyysi ja soveltaminen

"Toimi koulutuskehityksen agenttina. Tee syvälinen analyysi siitä, miten [valittu maa tai alue] on toteuttanut vastaavan opetussuunnitelmamuutoksen. Kokoa onnistumiset ja virheet ja laadi niiden pohjalta käytännön harjoite, jossa oppilaitoksemme johtoryhmä arvioi, mitkä elementit voidaan soveltaa omaan toimintaan."

Aloita tästä! – 3 ensimmäistä askelta

1. Valitse yksi prosessi, jossa haluat testata tekoälyä
2. Käytä ja sovelle yhtä tämän oppaan esimerkkipromptia
3. Mittaa vaikutusta ja jaa ideoita tiimissä

Verkostoidu LinkedInissä

Varaa keskusteluaika!

Jos haluat keskustella siitä, miten oppilaitoksessanne voidaan hyödyntää tekoälyä muutoksen johtamiseen ja viestintään, varaa maksuton 30 min Teams-kartoitus:

VARAA TEAMS-KARTOITUS KALENTERIISI

Keskustelussa käymme läpi nykytilanteen ja tunnistamme suurimmat ajansäästö- ja laatu- potentiaalit. Saat halutessasi ehdotuksen etenemisestä. Se ei sido mihinkään, mutta helpottaa päätöksentekoa.

Jukka Saksi

040-501 8357 / jukka.saksi@johtajaonmedia.fi

*Jaan uutiskirjeessäni ideoita,
vinkkejä ja havaintoja, jotka
olen kokenut hyödyllisiksi.*

**Jos haluat seurata uutiskirjettäni,
pääset tilaamaan sen tästä linkistä!**

(jätät vain sähköpostiosoitteesi)

TILAA MAKSUTON UUTISKIRJE!

ASIAKKAIDEN PALAUTTEITA

Raija Korhonen, Kuopion kaupungin viestintä ja markkinointi:

"Kiitos todella mielenkiintoisesta ja innostavasta aamupäivästä! Porukat olivat täysillä mukana ja ryhmätöissä saatiinkin jo ihan oikeaan tekemiseenkin hyviä testauksia ja osin jo ratkaisujakin, mitä voidaan suoraan hyödyntää".

Erno Heikkinen, Suomussalmen kunnanjohtaja:

"Asiantuntijoille ja esihenkilöille järjestetty tekoälykoulutus oli menestys. Jukka on käytännönläheinen ja asiaansa erinomaisesti perehtynyt kouluttaja, jonka kautta koulutukseen osallistuneet saivat hyvän käsityksen tekoälyn käyttämisestä ja sen luomista mahdollisuuksista."

Sanna Sassi, Uudenmaan Yrittäjät:

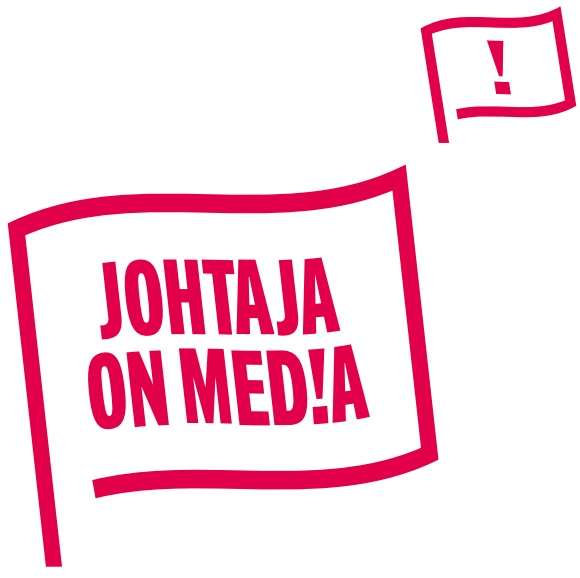
"Jukan vetämä koulutus ChatGPT:n mukauttamisesta ja omien tekoälyassistenttien luomisesta yrittäjille oli käytännönläheinen ja asiantunteva. Saimme konkreettisia ohjeita tekoälyn hyödyntämiseen yritystoiminnassa ja oivalluksia oman toiminnan tehostamiseen. Selkeä ja kohderyhmänsä tunteva kouluttaja. Tykkäsin!"

Hanna Hurmola-Remmi, Heinolan kaupungin viestintäjohtaja:

"Kiitos paljon todella hyödyllisestä ja hyvin vedetystä koulutuksesta! Kyllä oli porukat tosi hyvin mukana, eli taisi tulla hyvään saumaan tämä koulutus."

Katri Honkonen, EGN Suomi Oy:n ryhmänvetäjä:

"Kiitos Jukka todella hyvästä ja innostavasta sparrauksesta! Ryhmän jäsenet kokivat hyödyllisinä ja keskustelu jatkui aktiivisesti vielä tilaisuuden jälkeenkin."

Seuraa sisältöjäni ja verkostoidu:

uutiskirje

johtajaonmedia.fi

LinkedIn

Facebook

Instagram

BlueSky